

Rhaglen Welliant
Improvement Programme

Fframwaith Hunanwerthuso Cefnogaeth i Gynghorwyr Cymru

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Welsh Local Government Association

Un Rhodfa'r Gamlas Heol
Dumballs Caerdydd
CF10 5BF
Ffôn: 029 2046 8600
wlga.cymru

One Canal Parade Dumballs
Road Cardiff
CF10 5BF
Tel: 029 2046 8600
wlga.wales

Mae rôl cynghorydd yn gymhleth ac yn ddwys ac yn dod yn gynyddol heriol gyda phob cyfnod newydd mewn swydd. Mae Cynghorau yn darparu'r gefnogaeth mae holl gynghorwyr ei hangen i gyflawni'r deilliannau sydd eu hangen gan eu cymunedau. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth, canllawiau a datblygiad.

Mae gan Gynghorau hanes maith o weithio gyda'i gilydd a gyda CLILC i rannu gwybodaeth, arfer da ac adnoddau ar gyfer cefnogi a datblygu cynghorwyr. Mae'r Fframwaith Hunanwerthuso Cefnogaeth i Gynghorwyr hwn yn darparu dull i gynghorau sicrhau eu hunain fod ganddynt yr holl gefnogaeth bosibl ar waith i'w cynghorwyr. Mae'r Fframwaith wedi cael ei ddatblygu gan CLILC, swyddogion gwasanaethau democrataidd a chynghorwyr ac mae'n darparu fframwaith cenedlaethol uchelgeisiol ond pragmatig o arfer da i gefnogi cynghorwyr. Mae'n cydnabod gofynion deddfwriaethol, canllawiau statudol a chanllawiau eraill, yr anghenion a fynegwyd gan gynghorwyr ac enghreifftiau a dderbynnir yn gyffredinol o'r hyn sy'n gweithio.

Mae'r Fframwaith hefyd yn adlewyrchu'r dull o dan arweiniad sector a gymerir gyda'r rhaglen ehangach ar gyfer gwelliant a hunanasesu yng Nghymru ac mae'n galluogi rhannu arfer da rhwng cynghorau.

Mae'r Fframwaith yn cynnwys:

- cefnogaeth a datblygiad i gynghorwyr yn yr ystyr ehangaf i ymgorffori cefnogaeth gan y cyngor cyfan. Gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, er enghraifft, gwasanaethau democrataidd, timau cyfreithiol, digidol, cyfathrebu, dysgu a datblygu, a chyfarwyddiaethau yn eu cefnogaeth ar gyfer craffu, y bwrdd gweithredol a chynghorwyr rheng flaen,
- anghenion pob cynghorydd cyn etholiad, fel aelodau newydd ac fel gwleidyddion profiadol,
- holl rolau cynghorydd o fewn y cyngor ac yn y gymuned,
- cefnogaeth bersonol a 'phroffesiynol' a ddarperir i gynghorwyr o fewn dylanwad cynghorau a hefyd
- disgwyliadau a osodir ar gynghorau, swyddogion, a chynghorwyr eu hunain.

Mae'r Fframwaith wedi'i rannu yn dri maes eang sy'n cynrychioli'r gwahanol agweddau o waith cynghorydd a'i gyfrifoldebau. Democratiaeth, Cymuned a Dysgu a Datblygu. Mae pob maes yn cynnwys set o ddeilliannau mae cynghorau a chynghorwyr yn ceisio eu cyflawni a rhai cwestiynau a awgrymir y gellir eu gofyn i helpu i lunio dulliau a chamau gweithredu ym mhob maes.

Mae'r Fframwaith yn cymryd deddfwriaeth a chanllawiau presennol i ystyriaeth, er enghraifft Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Chanllawiau Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gynghorau sy'n cynnwys y canllawiau statudol ac anstatudol yn y maes hwn. Mae hefyd yn cynnwys barn cynghorwyr fel y nodwyd mewn, er enghraifft, Arolygon Gadael CLILC i Gynghorwyr sy'n Camu i Lawr yn Wirfoddol ym mhob etholiad ers 2012 ac Arolwg Ymgeiswyr Llywodraeth Leol gan Lywodraeth Cymru a gymerwyd ym mhob etholiad ers 2017. Mae hefyd yn cefnogi mentrau ar draws y DU fel yr ymgyrch Gwarineb mewn Bywyd Cyhoeddus.

Mae'r defnydd o'r Fframwaith yn gwbl wirfoddol. Mae'r graddau mae cynghorau yn gallu gweithredu'r arferion a ddisgrifir yn dibynnu ar adnoddau a blaenoriaethau lleol ac anghenion a blaenoriaethau cynghorwyr. Dylai'r cwestiynau a awgrymir gael eu haddasu ar gyfer dulliau a sefyllfaoedd cynghorau gwahanol.

Mae'n bosibl y bydd cynghorau yn dymuno defnyddio'r Fframwaith yn gwbl neu'n rhannol hyblyg dros amser neu fel sylfaen ar gyfer adolygiad gan gymheiriaid. Mae cynghorau yn cael eu gwahodd i rannu arfer nodedig sy'n codi o'r defnydd o'r Fframwaith gyda'r naill a'r llall, er enghraifft, y Rhwydwaith Penaethiaid Gwasanaethau Democratiaidd.

Bydd y Fframwaith yn cael ei adolygu'n achlysurol i sicrhau ei fod yn parhau yn addas i bwrpas ac yn adlewyrchu deddfwriaeth bresennol yn gywir.

<h2>Democratiaeth</h2>	<p>Canlyniadau a geisir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Mae pobl yn cael eu hannog a'u galluogi i sefyll fel cynghorwyr. ○ Mae cynghorwyr yn deall eu rôl ac yn ei chyflawni'n effeithiol ac yn foesebol. ○ Gall cynghorwyr gymryd rhan gyfartal ym musnes y cyngor. ○ Mae cynghorwyr yn cael y gefnogaeth, y wybodaeth, a'r adnoddau sydd eu hangen arnynt. ○ Mae cynghorwyr yn cynrychioli amrywiaeth y bobl y maent yn eu gwasanaethu. ○ Mae cynghorwyr yn ddiogel ac yn cael eu hamddiffyn rhag niwed.
<p>Thema</p>	<p>Cwestiynau a Awgrymir</p>
<p>Ymgeiswyr a darpar ymgeiswyr</p>	<p>A yw'r cyngor yn darparu gwybodaeth gynhwysfawr i ddarpar ymgeiswyr ac ymgeiswyr swyddogol am rôl y cynghorydd, y cyngor ac unrhyw gyfrifoldebau a buddion cysylltiedig?</p> <p>A yw'r ymagweddau at allgymorth a gwybodaeth i ddarpar ymgeiswyr yn cael eu gwneud yn unol â'r angen i annog amrywiaeth mewn ymgeiswyr?</p> <p>A yw'r estyn allan hwn yn cael ei lywio gan Ddatganiad Amrywiaeth neu Strategaeth Cyfranogi'r Cyngor?</p> <p>A yw'r cyngor yn cyfeirio darpar ymgeiswyr at wybodaeth a ddarperir gan LIC, CLILC, y Comisiwn Etholiadol a sefydliadau eraill sy'n darparu gwybodaeth i ymgeiswyr?</p> <p>A yw cynghorwyr, y cyngor a phleidiau lleol yn hyrwyddo mentrau ymgyrchu teg a pharchus?</p> <p>A yw darpar ymgeiswyr yn cael gwybod am gefnogaeth ar gyfer sefyll, fel y gronfa Mynediad i Swyddi Etholedig Llywodraeth Cymru?</p> <p>A yw darpar ymgeiswyr yn cael gwybod am y disgwyliadau a osodir arnynt i gymryd rhan mewn cyfnod sefydlu a datblygiad proffesiynol parhaus, y bydd rhai ohonynt yn orfodol?</p>
<p>Mae cynghorwyr yn deall eu rôl, eu cyfrifoldebau a'u hatebolrwydd.</p>	<p>A yw pob cynghorydd, pan gaiff ei ethol neu wrth gael ei ddewis ar gyfer swydd arbenigol, yn cael gwybodaeth ac arweiniad am bob agwedd ar ei rôl?</p> <p>A yw pob cynghorydd yn cael fframwaith cymhwysedd i ddeall y sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen arnynt?</p>

	<p>A yw disgrifiadau rôl (gweler modelau CLILC am enghreifftiau) wedi cael eu mabwysiadu'n ffurfiol gan y cyngor a chynghorwyr unigol wedi cytuno arnynt?</p> <p>A yw cynghorwyr sy'n gwasanaethu ar gyrff allanol wedi cael:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ arweiniad ar eu rôl a'u cyfrifoldebau, ○ gwybodaeth gyfreithiol megis eu hatebolrwydd a buddiannau, ○ esboniad o'r disgwyliadau a osodir arnynt gan eu cyngor enwebu, ○ gofynion ar gyfer cyfathrebu â'r corff allanol ac adrodd yn ôl oddi wrtho?
<p>Safonau ymddygiad</p>	<p>A yw'r holl gynghorwyr yn deall eu cyfrifoldebau o ran cadw at y cod ymddygiad lleol? A ydynt wedi cael canllawiau lleol ac unrhyw wybodaeth gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru?</p> <p>A yw pwyllgorau safonau a chadeiryddion yn deall eu rolau a'u cyfrifoldebau penodol?</p> <p>A yw arweinwyr grwpiau gwleidyddol yn hyrwyddo ac yn cynnal safonau uchel o ymddygiad ac yn cydweithredu â'r pwyllgor safonau?</p> <p>A yw'r holl gynghorwyr wedi ymrwymo'n ffurfiol i ymgymryd â phob agwedd ar eu rôl gyda chwarteisi a pharch tuag at ei gilydd, y cyhoedd a swyddogion ym mhob lleoliad a chyfrwng?</p> <p>A yw achosion o fwlio, aflonyddu a bygwth yn cael eu trin yn gyflym ac yn effeithiol?</p>
<p>Y cyfansoddiad</p>	<p>A yw pob cynghorydd yn deall y cyfansoddiad, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ rolau, cyfrifoldebau, a chyfyngiadau i rolau pwyllgorau, ○ rôl cynghorwyr a swyddogion unigol, ○ protocolau cynghorwyr / swyddogion, ○ arfer o ran cyfarfodydd, ○ archebion sefydlog, ○ rheolau trafodaeth, ○ ymgysylltu â'r cyhoedd, ○ rolau yn y cyngor lle bernir bod hyfforddiant cynghorwyr yn orfodol?

<p>Cefnogaeth Swyddogion</p>	<p>A oes gan bob pwyllgor, panel, fforwm ac ati lefel briodol o gefnogaeth swyddogion?</p> <p>A yw cynghorwyr yn cael eu cefnogi'n ddigonol yn eu gwaith cydweithredol a gwaith ar y cyd â chynghorau neu sefydliadau eraill, er enghraifft ar gydbwyllgorau corfforaethol?</p> <p>A yw cynghorwyr yn cael eu cefnogi yn eu cymuned a'u gwaith achos?</p> <p>A yw'r holl gynghorwyr yn cael y wybodaeth a'r ymchwil y mae ganddynt hawl i'w cael yn unol â gofynion y canllawiau statudol a gyhoeddwyd o dan adran 8 (1A) Mesur Llywodraeth Leol Cymru 2011.</p> <p>h.y. Mewn ymateb i geisiadau penodol ac yn rhagweithiol, mae'r holl gynghorwyr yn cael gwybodaeth, data, briff a hyfforddiant yn ymwneud â'u penderfyniadau, gwaith pwyllgor, gwaith cymunedol a gwaith achos.</p> <p>Mae'r gwasanaeth hwn yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ darparu'n deg i bob aelod yn unol â phrotocol a gyhoeddwyd, sy'n cynnwys safonau ac amseroedd ymateb, ○ eithrio gwybodaeth at ddefnydd plaid wleidyddol, ○ darparu'n gyfrinachol lle bo angen a chan roi sylw dyledus i gyfraith diogelu data a chyfraith gwybodaeth arall, ○ cael ei gyflawni gan y cyngor neu asiantaethau allanol, ○ gymesur ac yn cael ei ddarparu o fewn yr adnoddau sydd ar gael. <p>Mae pwyllgorau gwasanaethau democrataidd yn sicrhau bod y gwasanaeth yn effeithiol a bod ganddo adnoddau digonol.</p> <p>A yw pwyllgorau trosolwg a chraffu yn cael cymorth penodol gan swyddogion a all ddarparu ymchwil, cefnogaeth a chyngor diduedd?</p> <p>A yw natur unrhyw wybodaeth gefnogol, gan gynnwys gwasanaethau ymchwil, wedi cael cyhoeddusrwydd clir a'i hesbonio i bob cynghorydd?</p>
<p>Mynediad cyfartal</p>	<p>A yw'r trefniadau a wneir ar gyfer busnes y cyngor yn hyblyg ac a ydynt yn galluogi i gynghorwyr gyfranogi'n llawn waeth beth fo'u hamgylchiadau personol?</p> <p>A yw amseroedd, dulliau a lleoliadau cyfarfodydd yn adlewyrchu'r anghenion a fynegir gan gynghorwyr cymaint â phosibl?</p> <p>A yw cynghorwyr yn cael mynediad cyfartal i gyfarfodydd heb ystyried unrhyw nodweddion gwarchoddedig?</p> <p>A yw'r trefniadau ar gyfer cyfarfodydd aml-leoliad yn diwallu anghenion cynghorwyr?</p>

	<p>A yw cynghorwyr a chyfranogwyr eraill y cyfarfodydd yn gallu defnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg mewn cyfarfodydd?</p> <p>A yw amseroedd egwyl cynghorau yn adlewyrchu anghenion cynghorwyr sydd, er enghraifft, â chyfrifoldebau gofalu?</p> <p>A yw trefniadau rhannu swydd ar gyfer aelodau cabinet yn cael eu cefnogi fel bod y llwyth gwaith yn glir ac yn briodol?</p> <p>A oes manau wyneb yn wyneb ar gael yn achlysurol ar gyfer cyfarfodydd anffurfiol ar gais?</p>
<p>Cefnogaeth ar gyfer hawliau, diogelwch a lles cynghorwyr</p>	<p>A roddir arweiniad i gynghorwyr ar eu hawliau a'u buddion. Er enghraifft, cyflogau, absenoldeb teuluol, rhannu swydd ar gyfer aelodau'r pwyllgor gwaith / cabinet, lwfansau, treth a budd-daliadau, pensiynau, indemniadau, diogelu data a rhyddid gwybodaeth?</p> <p>A yw cynghorwyr yn cael eu hannog yn frwd i gymryd y cyflogau a'r lwfansau y mae ganddynt hawl iddynt, a'u hannog i beidio â chymryd y lwfansau a'r cyflogau blaenorol?</p> <p>A oes gan y cyngor ddyletswydd gofal anffurfiol ar waith sy'n dangos ymrwymiad rhagweithiol i ddiogelu iechyd a lles cynghorwyr? A oes cofnod ohono ac a yw ar gael i aelodau ei weld? A yw'n nodi natur unrhyw gefnogaeth sydd ar gael i gynghorwyr, er enghraifft cwnsela a gwiriadau iechyd, a'r rhai sy'n gyfrifol am helpu cynghorwyr i gael mynediad at y gefnogaeth hon?</p> <p>A roddir arweiniad i gynghorwyr ar gynnal eu lles a'u diogelwch personol? Er enghraifft, gweithio ar eich pen eich hun, bwlio ac aflonyddu?</p> <p>A yw'r cyngor yn gweithredu'n rhagweithiol i gefnogi cynghorwyr sy'n cael profiad o fwlio ac aflonyddu, gan gynnwys cysylltu â'r heddlu os yw'n briodol?</p>
<p>Amrywiaeth</p>	<p>A yw Datganiad Amrywiaeth (neu gyfatebol) y cyngor wedi'i gytuno gan y Cyngor Llawn? A yw'n cael ei fonitro?</p> <p>A yw'r Datganiad Amrywiaeth (neu gyfatebol) yn nodi'r camau y mae'r cyngor yn eu cymryd i sicrhau bod cynghorwyr o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol yn cael eu hannog i sefyll a chael swyddi cyfrifol lle bynnag y bo modd?</p> <p>A yw cynghorwyr â gofynion mynediad arbennig yn cael eu cefnogi yn eu gwaith yn y cyngor a'r gymuned?</p>

Digidol

A yw pob cynghorydd wedi cael yr offer neu'r cyllid i brynu'r offer, meddalwedd, apiau a'r cysylltedd sydd eu hangen i gyflawni eu rôl yn swyddfeydd y cyngor, gartref ac wrth deithio yn ardal y cyngor?

A yw'n cynnwys ffonau clyfar a gliniaduron/tabledi?

A ddarparwyd hyfforddiant llawn ar ddefnyddio offer a phecynnau?
A oes cymorth technegol ar gael?

A yw cynghorwyr yn cael digon o gefnogaeth i fynd i gyfarfodydd aml-leoliad?

A yw cynghorwyr yn cael eu cefnogi i ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol drwy ganllawiau ar sut i'w defnyddio a diogelwch ar-lein?

Cymuned	<p>Canlyniadau a geisir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Mae cynghorwyr yn arwain, cynrychioli, eirioli dros, a galluogi eu cymunedau. ○ Mae cynghorwyr yn sicrhau bod adnoddau lleol ar gael ac yn cael eu defnyddio i'r eithaf. ○ Mae cynghorwyr yn annog cyfranogiad dinasyddion ac arloesi. ○ Mae cynghorwyr yn gweithio gyda chymunedau i'w gwneud yn gynaliadwy ac yn wydn. and resilient.
Thema	Cwestiynau a Awgrymir
Ymwybyddiaeth y cyhoedd	<p>A yw'r cyngor yn sicrhau bod y cyhoedd yn deall rôl a chyfrifoldebau cynghorwyr ac ASau lleol, ASau a chynghorwyr tref a chymuned? A yw pobl yn gwybod pa haen o gynrychiolwyr y dylid cysylltu â nhw ar gyfer gwahanol faterion lleol?</p> <p>A yw'r cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r cynghorwyr ac yn hyrwyddo eu gwerth i'r gymuned?</p>
Cymunedau yn cysylltu â chynghorwyr	<p>A oes systemau ar waith i drigolion lleol a grwpiau cymunedol gysylltu â'u cynghorydd ward lleol, a/neu gynghorwyr â rolau penodol, os yw'n briodol?</p> <p>A yw'r systemau a'r safonau hyn ar gyfer eu cymhwyso wedi'u mynegi'n glir a'u cyhoeddi i'r cyhoedd a chynghorwyr?</p>
Cymorthfeydd a chyfarfodydd cymunedol	<p>A yw'r gefnogaeth a ddarperir gan y cyngor i gynghorwyr drefnu cymorthfeydd a chyfarfodydd cymunedol yn ddigonol?</p> <p>A yw'r swyddogion perthnasol yn mynd i gyfarfodydd cymunedol ar gais cynghorwyr lle y bo'n briodol?</p> <p>A yw maint y gefnogaeth sydd ar gael i gynghorwyr wedi'i fynegi'n glir i bob cynghorydd?</p>
Ymgysylltiad, arweinyddiaeth a chyd-gynhyrchu yn y gymuned	<p>A yw cynghorwyr yn cael eu hysbysu, eu cefnogi ac yn cael adnoddau i alluogi eu cymunedau i fod yn gynaliadwy ac yn wydn drwy, er enghraifft:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ymgynghoriad cymunedol ffurfiol ac anffurfiol ○ cydweithio gydag arweinwyr cymunedol i ddiwallu anghenion ar lefel leol, ○ cyd-gynhyrchu polisiâu a chamau gweithredu sy'n arwain at gymunedau llwyddiannus gyda phobl leol? <p>A yw'r gefnogaeth hon ar gyfer cynghorwyr wedi'i mynegi'n glir i bob cynghorydd?</p>

<p>Cefnogaeth gwaith achos</p>	<p>A oes yna systemau digonol ar waith i gefnogi cynghorwyr gyda'i gwaith achos?</p> <p>A yw'r gefnogaeth hon yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ darparu'n deg i bob aelod yn unol â phrotocol a gyhoeddwyd, ☐ eithrio gweithgareddau plaid wleidyddol, ☐ darparu'n gyfrinachol lle bo angen a chan roi sylw dyledus i gyfraith diogelu data a chyfraith gwybodaeth arall, ☐ gymesur ac yn cael ei ddarparu o fewn yr adnoddau sydd ar gael. <p>A roddir arweiniad i gynghorwyr ar reoli gwaith achos. Drwy systemau rheoli gwaith achos, er enghraifft?</p>
<p>Goruchwyliaeth a diogelwch</p>	<p>A oes gan y cyngor brotocolau clir ar waith ar gyfer sicrhau diogelwch personol a lles cynghorwyr, ac sydd wedi'u mynegi'n glir i gynghorwyr a'r cyhoedd?</p> <p>A yw disgwyliadau a hygyrchedd y gymuned yn cael eu rheoli fel na chysylltir â chynghorwyr yn amhriodol?</p> <p>A roddir gwybodaeth ac arweiniad i gynghorwyr ar reoli eu perthynas â'r cyhoedd a chynnal ffiniau priodol?</p>

<p>Dysgu a Datblygu</p>	<p>Canlyniadau a geisir:</p> <p>Mae gan gynghorwyr y sgiliau a'r wybodaeth i ddarparu'r hyn sydd ei angen ar bobl leol.</p>
<p>Thema</p>	<p>Cwestiynau a Awgrymir</p>
<p>Strategaeth Datblygu Cynghorwyr</p>	<p>A oes gan y cyngor ddull effeithiol a diffiniedig o ddysgu a datblygu cynghorwyr, wedi'i gynnwys mewn strategaeth a gyhoeddwyd, sy'n cynnwys ymateb i anghenion a fynegwyd gan bob cynghorydd ac anghenion y sefydliad a'r gymuned?</p>
<p>Adolygiadau datblygiad personol</p>	<p>A yw'r cyngor yn darparu cefnogaeth bersonol ddefnyddiol i bob cynghorydd ac adolygiadau datblygu a gynhelir gan bobl sy'n gymwys i wneud hynny?</p>
<p>Rhaglen dysgu a datblygu</p>	<p>A oes gan y cyngor raglen ddysgu a datblygu flynyddol sy'n cael ei hyrwyddo'n llawn i gynghorwyr?</p> <p>A all pob cynghorydd gael mynediad cyfartal at y rhaglen?</p> <p>A yw'r rhaglen yn cael ei monitro, ei gwerthuso a'i diweddarau'n rheolaidd?</p> <p>A yw cynghorwyr yn gallu nodi canlyniadau cadarnhaol o'r hyfforddiant, fel gwell dealltwriaeth a pherfformiad a chanlyniadau penodol i'r gymuned?</p>

Rhaglen Sefydlu	A yw pob cynghorydd newydd neu gynghorydd sy'n dychwelyd yn cael rhaglen sefydlu gynhwysfawr, aml-sesiwn, wedi'i blaenoriaethu, sy'n galluogi i gynghorwyr gyfranogi'n effeithiol yn ystod eu blwyddyn gyntaf yn y swydd?
Ansawdd datblygiad	A yw cynghorwyr yn credu bod y gweithgareddau dysgu yn ddigon ysgogol, perthnasol ac wedi'u darparu mewn arddulliau blaengar a phriodol? A oes gan y cyngor ddull systematig ac effeithiol o gomisiynu, datblygu, darparu a gwerthuso ei weithgareddau hyfforddi a datblygu?
Cyfranogiad	A yw cynghorwyr yn manteisio ar yr holl gyfleoedd datblygu sy'n berthnasol iddynt? A roddir sylw i unrhyw ddiffyg cyfranogiad?
Dysgu oddi wrth eraill	A yw cynghorwyr yn cymryd rhan mewn cyfleoedd datblygu rhanbarthol a chenedlaethol a rennir? A gaiff cynghorwyr eu hannog a'u cefnogi i gydweithio â chynghorau eraill a chyrrff cenedlaethol i weithredu fel cymheiriaid gwleidyddol, mentoriaid ac mewn rhwydweithiau i rannu ymagweddau at rôl cynghorydd, nodi arfer da a chyfrannu at welliant a arweinir gan y sector?

